

УКРАЇНА

ВІННИЦЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА
ТА РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

21036, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 7, тел. (0432) 66-14-38, факс (0432) 53-09-59
<http://www.vin.gov.ua> E-mail: ums@vin.gov.ua

02.07.2021 року
на №

№ 1588/7-1
від

Територіальним громадам

Департамент міжнародного співробітництва та регіонального розвитку облдержадміністрації направляє для інформування та ознайомлення керівників сільськогосподарських підприємств, що знаходяться на території громади пам'ятки з охорони праці щодо дотримання вимог безпеки при проведенні збиральних робіт та забезпечення протипожежного захисту нового врожаю (додаються).

Прошу довести зазначену інформацію до всіх сільськогосподарських підприємств, що знаходяться на території громади та сприяти в організації заходів по дотриманню в господарствах вимог законодавчих та нормативно-правових актів з охорони праці і пожежної безпеки.

Додаток: - пам'ятка з охорони праці щодо дотримання вимог безпеки при проведенні збиральних робіт (на 5 аркушах).

- пам'ятка про забезпечення протипожежного захисту нового врожаю (на 3-х аркушах).

Директор Департаменту

Володимир МЕРЕЖКО

Кирилюк В.М.
Яворський В.В.
тел. 66-14-06

ПАМ'ЯТКА

з охорони праці щодо дотримання вимог безпеки при проведенні зернозбиральних робіт

Скоро розпочнеться збирання врожаю ранніх зернових культур сільськогосподарськими підприємствами. Виконання сільськогосподарських робіт проводиться і новітньою технікою, і тією, що була в експлуатації у країнах Європи, так і технікою, яка була на експлуатації колективних господарств і яка застаріла як морально, так і фізично. Питання безпеки праці часто залишаються поза увагою роботодавців.

Із початком збирання врожаю в агропромисловому комплексі значно зростають обсяги та інтенсивність виконання відповідних технологічних операцій, пов'язаних із жнивими. Зокрема, зростає кількість осіб, що беруть участь у виробництві, у тому числі за рахунок тимчасово залучених працівників, збільшується кількість задіяної техніки, тривалість сільськогосподарських робіт протягом доби. Травмонебезпечність цього періоду зумовлена максимальним напруженням, перенасиченістю праці, що призводить до помилкових дій, нехтування безпекою та відсутності належного контролю за безпечним виконанням робіт з боку інженерно-технічного персоналу.

Основні причини травмування - порушення трудової та виробничої дисципліни, недоліки у навчанні та інструктажі працюючих, невиконання вимог інструкцій з охорони праці, порушення правил дорожнього руху.

Важливим кроком у створенні здорових умов праці є дотримання працівниками правил безпечного поводження з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва, застосування під час роботи засобів індивідуального та колективного захисту.

Для попередження ризиків травмування під час збирання зернових культур необхідно в господарствах:

1. Організувати перевірку готовності техніки до збирання зернових культур.

2. Трактори, зернозбиральні комбайни, інші самохідні машини, тракторні причепа повинні бути зареєстровані в державних органах нагляду, пройти обов'язковий періодичний технічний огляд.

3. Затвердити безпечні маршрути руху по господарству і визначити місця відпочинку, довести зазначену інформацію до виконавців робіт під підпис;

4. До роботи на тракторах та комбайнах допускати механізаторів віком не молодше 18 років, які пройшли медичні огляд, навчання та інструктаж з охорони праці та пожежної безпеки і мають посвідчення на право управління даною сільськогосподарською технікою;

5. Перед початком зернозбиральних робіт необхідно провести навчання і перевірку знань з питань охорони праці трактористів, водіїв, провести інструктування по видах робіт працівників, яких передбачається залучати до збиральних робіт.

6. Працівники, які зайняті на механізованих роботах, повинні пройти періодичні медогляди у встановленому порядку. Організувати проведення передрейсових медичних оглядів водіїв та механізаторів.

7. Забезпечити працівників спецодягом та засобами індивідуального захисту;

8. Забезпечити працюючих аптечками першої допомоги;

9. Укомплектувати автотракторну і збиральну техніку, господарські об'єкти первинними засобами пожежогасіння відповідно до рекомендацій Правил пожежної безпеки України;

10. Працівники повинні виконувати лише доручену їм роботу та не передоручати її іншим;

11. Призначити відповідального за безпеку праці при закладанні сінажної чи силосної маси, звільнити його на цей час від інших обов'язків;

12. До скиртування сіна або соломи допускаються особи, що мають дозвіл до робіт на висоті, скиртування дозволяється проводити тільки у світлий час;

13. Перевірити технічний стан споруд та устаткування зернотоків (наявність огорожень та захисних решіток на звальних ямах, закриття на замок люків

бункерів та ємностей, провести перевірку опору заземлення електрообладнання та ізоляції електрокабелів).

14. Дотримуватись правил безпеки праці під час вантажно-розвантажувальних та інших видів робіт.

15. Місця завантаження та розвантаження зерна повинні бути оснащені засобами для запобігання падіння працівників (огородження, тросові підвіски, запобіжні пояси), спеціальними лопатами з довгими держаками. Засоби дистанційного контролю температури зерна в силосах та бункерах повинні бути справними.

16. Провести перевірку габаритів ліній електронередач на зернотоках і місцях проведення зернозбиральних робіт, довести цю інформацію до відома комбайнерів, водіїв, трактористів, інших працівників.

17. Організувати місця відпочинку та харчування працівників в польових умовах (пересувні вагончики, грозозахист, обладнати місця куріння).

18. Провести протипожежні заходи (перезарядити старі або закупити нові вогнегасники, забезпечити виробничі ділянки первинними засобами пожежогасіння).

19. Організувати безпечні умови праці для сторожів та охоронників.

Вимоги щодо безпеки праці під час збирання зернових:

- під час роботи в полі та переміщення по дорогах на зернозбиральному комбайні дозволено перебувати лише комбайнеру;

- запасні ножі збиральних машин необхідно зберігати у дерев'яних чохлах на польовому стані;

- не дозволяється перебування працівників у кузові автомашини або тракторному причепі під час заповнення їх технологічним продуктом, а також під час транспортування продукту до місця складування;

- комбайни повинні бути забезпечені дерев'яними лопатами для прощтовхування злежаного зерна у бункерах до вивантажувального шнека;

- збиральні машини повинні бути забезпечені міцними дерев'яними підкладками на випадок встановлення домкрата під час ремонту чи огляду;

- під час переміщення на інше поле вивантажувальні шнеки та інші робочі органи збиральних машин повинні бути переведені в транспортне положення. Дистанція між збиральними машинами повинна бути не менше 50 м.

Звертаємо увагу на дотримання правил внутрішнього трудового розпорядку, встановленого на підприємстві та організацію контролю за їх дотриманням з боку адміністрації.

Усім відомо, але не всі дотримуються правила: «Вжив алкоголь - не сідай за кермо та не розпочинай роботу». Керівники всіх ланок - не допускайте до роботи працівників у стані алкогольного, наркотичного сп'яніння, хворих, а також тих, хто не відпочив протягом встановленого законодавством часу!

Під час жнив забороняється перебування на технічних засобах сторонніх осіб, спалювання стерні, пожнивних решток, випалювання бур'янів, перебування людей у кузові автомашини чи тракторного причепа під час їх заповнення технологічним продуктом, а також при транспортуванні продукту до місця складування.

За статистикою найчастіше травми отримують недосвідчені працівники та ті, які мають великий досвід роботи (від 15 років стажу), через надмірну самовпевненість і втрату пильності. Саме тому закликаємо працівників під час виконання сільськогосподарських робіт бути уважними, обачними та неухильно дотримуватись вимог безпеки.

Організований за короткий час робочий процес не означає, що він є безпечним. Для досягнення виробничих цілей, планів, завдань ми часто намагаємося знайти найкоротший шлях. Проте, травмувавшись, можна не досягти жодного результату, більше того - взагалі втратити можливість працювати. Крім цього, це може призвести до додаткових збитків підприємства та благополуччя сім'ї. Статистика травматизму свідчить, що на підприємствах, де проводиться робота з охорони праці, нещасні випадки трапляються на 80 % рідше. Кожен

працівник має дбати про власну безпеку та безпеку оточуючих під час виконання робіт, а роботодавець має організувати безпеку цього процесу.

Окрему увагу керівників звертаємо на не припустимість допуску до роботи працівників без оформлення трудових відносин.

Пам'ятайте! Життя і здоров'я працівників - це повна відповідальність роботодавця за створення належних безпечних і здорових умов праці, запобігання нещасним випадкам та професійним захворюванням - це правила, які передбачені Законом України «Про охорону праці».

Необхідно пам'ятати про свої обов'язки, які потрібно знати і виконувати відповідно до вимог законодавчих та інших нормативно-правових актів про охорону праці, а також дотримання зобов'язань щодо охорони праці, передбачених колективним договором та правилами внутрішнього трудового розпорядку підприємства!

Звертаємося до всіх, хто буде працювати на жнивному полі! Бережіть своє життя і здоров'я, адже тільки дотримання вимог законодавчих та нормативно-правових актів з охорони праці, належна організація робіт дадуть змогу провести збирання зернових без травм і аварій!

ПАМ'ЯТКА

про забезпечення протипожежного захисту нового врожаю

Загальновідомо, що пора жнив особливо пожежонебезпечний період. Причиною виникнення пожежі може стати спекотна погода, сухі хліба, енергонасичені хлібозбиральні агрегати, а також людська недбалість та безвідповідальність.

Як показує практика, щорічно у літній період різко загострюється ситуація з пожежною безпекою. Основними причинами виникнення пожеж під час жнив стають порушення правил експлуатації машин та агрегатів, а також необережне поводження з вогнем та людська недбалість і безвідповідальність.

Гасіння пожежі у полі вимагає значних зусиль. На відкритій території у безвітряну погоду вогонь може розповсюджуватися зі швидкістю 1 м/с, а у вітряну - до 10 м/с, а висота полум'я може сягати 2 м. Тому фахівці наголошують на посиленні заходів пожежної безпеки на сільськогосподарських підприємствах.

Зокрема, до початку збирання врожаю вся збиральна техніка, агрегати та автомобілі повинні мати відрегульовані системи живлення, змащення, охолодження, запалювання, а також оснащена первинними засобами пожежогасіння, а саме: **комбайни і трактори** - двома справними сертифікованими вогнегасниками, двома штиковими лопатами, двома мітлами-хлопавками;

автомобілі - справним вуглекислотним або порошковим вогнегасником, однією штиковою лопатою;

паливозаправники - трьома справними порошковими або вуглекислотними вогнегасниками, ящиком з піском об'ємом 0,05 куб.м., штиковою лопатою, кошкою. Також потрібно приділити увагу належному технічному стану зернозбиральної техніки, наявності попереджувальних написів, а у нічний час - ефективному освітленню всіх технологічних агрегатів.

З метою попередження виникнення пожеж в місцях збирання нового врожаю необхідно дотримуватись наступних вимог пожежної безпеки, передбачених вимогами НАПБ В.01.057-2006/200 Правила пожежної безпеки в агропромисловому комплексі України, а саме:

7.9.1.2. Корпуси комбайнів повинні бути оснащені заземлювальним металевим ланцюгом, що торкається землі. Збиральну техніку необхідно регулярно перевіряти на щільність з'єднання вихлопної труби з патрубком випускного колектора та колектора з блоком двигуна. У разі появи ознак пробивання прокладок роботу слід припинити до їх заміни.

7.9.1.6. Перед дозріванням колосових (у період воскової стиглості) хлібні поля в місцях прилягання їх до лісових та торф'яних масивів, степової смуги, автомобільних шляхів та залізниць мають бути обкошені (із прибиранням скошеного) і оборані смугою не менше 4 м завширшки.

7.9.1.7. У період воскової стиглості перед косовицею хлібні масиви необхідно розбити на ділянки площею не більше 50 га. Між ділянками слід робити прокоси не менше 8 м завширшки. Посередині прокосів робиться орана смуга не менше 4 м завширшки.

7.9.1.9. Безпосередньо на хлібному масиві площею понад 25 га, з якого збирається врожай, необхідно мати напоготові трактор з плугом на випадок пожежі.

7.9.1.15. У польових умовах заправління паливом збиральної техніки повинне здійснюватися за межами поля (не ближче 30 м) паливозаправниками, коли заглушені двигуни. Заборонено заправління машин у нічний час у польових умовах.

7.9.2.2. Площа основи однієї скирти (стогу) не повинна перевищувати 300 кв. м., а штабеля пресованого сіна чи соломи - 500 кв. м.

Скирти (стоги) на відстані 5 м від основи повинні бути оборані захисними смугами не менше 4 м завширшки.

7.9.2.3. Протипожежні розриви між скиртами (стогами), штабелями мають бути не менше 20 м.

Відстань від скирт (стогів), штабелів грубих кормів повинна бути не менше 15 м до ліній електропередач, 20 м - до доріг, 50 м - до будівель та споруд.

7.9.2.8. Площа відсіків будівель (навісів) для зберігання грубих кормів між протипожежними стінами не повинна перевищувати 1000 кв. м., а кількість кормів - 200 тонн.

7.9.2.12. На закритих складах грубих кормів загальний електричний вимикач повинен розміщуватися поза будівлями на негорючій стіні, а для будівель (навісів) з горючих матеріалів - на окремо розташованій опорі і бути вміщеним у шафу або нішу.

7.9.2.14. Місця постійного складування грубих кормів мають бути обладнані блискавкозахистом.

7.9.3.3. У разі завантаження складів зерном насипом відстань від верху насипу до горючих конструкцій покриття, а також світильників та електропроводів має бути не менше 0,5 м.

Перелік основних будівель і приміщень, які підлягають обладнанню автоматичною пожежною сигналізацією (АПС) та автоматичними установками пожежогасіння (АУП) (ДБН В 2.2-8-98 Підприємства, будівлі і споруди по зберігання і переробці зерна)

Найменування приміщень	Площа, м ²	
	АПС	АУП
Склади зберігання хлібопродуктів, насіння кукурудзи, комбікормів, сировини для виробництва комбікормів, вітамінів, антибіотиків, ферментних препаратів, отрутохімікатів, механізовані і немеханізовані склади зерна; бункери, надбункерні приміщення для зберігання порошкових органічних матеріалів	200 і більше	-
Склади для тарного і безтарного зберігання борошна	Від 100 до 1000	1000 і більше
Сільськогосподарські силоси (бункери)	До 200 м ³	більше 200 м ³

Крім того, необхідно пам'ятати наступне:

1. Суворо забороняється курити, розводити багаття, користуватись відкритим вогнем на хлібних масивах та поряд із ними;
2. Самовільно випалювати суху траву, стерню та пожнивні залишки на полях;
3. Пасіки допускається розміщувати не ближче 100 метрів від хлібних масивів. Полювати на хлібних масивах та поблизу них забороняється;
4. Водіям не можна ремонтувати автотранспорт поряд із хлібними масивами;
5. Дорослі повинні нагадати дітям про правила пожежної безпеки та подбати, щоб вони не бавилися з вогнем поблизу хлібних масивів.
6. У всіх випадках виникнення пожежі треба негайно повідомити до пожежно-рятувального підрозділу за телефоном «101». До приїзду рятувальників гасити вогонь наявними силами та первинними засобами пожежогасіння шляхом збиття полум'я. Після гасіння пожежі організувати спостереження до повної ліквідації усіх осередків горіння.

Відповідальність за дотримання пожежних норм під час збирання врожаю несуть керівники агропідприємств, і саме до них застосовуються санкції у випадку виявлення порушень.

Відповідальні особи та працівники, задіяні на пожежонебезпечних роботах, повинні пройти навчання з пожежно-технічного мінімуму. Усі працівники, зайняті на збиранні врожаю і заготівлі кормів, повинні пройти інструктаж під розписку. Осіб, які не пройшли його, до цих робіт не допускають. Наголошуємо що за самовільне випалювання сухої рослинності або її залишків Кодексом України про адміністративні правопорушення передбачено адміністративну відповідальність.